

ΙΔΡΥΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΣΥΓΚΥΡΙΑΣ

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2020

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΚΛΙΜΑ (ΕΛΛΑΔΑ – ΕΕ-28– ΕΥΡΩΖΩΝΗ)

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ –ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ –ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ – ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΗ ΕΜΠΙΣΤΟΣΥΝΗ (ΕΛΛΑΔΑ – ΕΕ-28– ΕΥΡΩΖΩΝΗ)

3 Φεβρουαρίου 2020

Το IOBE διεξάγει κάθε μήνα από το 1981 Έρευνες Οικονομικής Συγκυρίας στις επιχειρήσεις στους τέσσερις τομείς της οικονομίας και, από τον Μάιο του 2008, και στους καταναλωτές. Οι έρευνες αποτελούν μέρος του κοινού εναρμονισμένου προγράμματος που χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (DG ECFIN) και τα αποτελέσματά τους χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό του δείκτη οικονομικού κλίματος σε Ελλάδα και στις υπόλοιπες ευρωπαϊκές χώρες, ενώ δημοσιεύονται αναλυτικά στις εκδόσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι αναλύσεις που δημοσιεύονται κάθε μήνα με τη μορφή αυτής της έκδοσης στηρίζονται στα πρωτογενή, αναλυτικά στοιχεία για πάνω από 1000 επιχειρήσεις και αντιπροσωπευτικό δείγμα 1500 καταναλωτών, όπως προκύπτουν από τις έρευνες που διεξάγει αποκλειστικά και μόνο το IOBE για την Ελλάδα για λογαριασμό της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Επόμενο δελτίο: **04/03/2020**

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΚΛΙΜΑ: ΕΕ-28, ΕΥΡΩΖΩΝΗ, ΕΛΛΑΔΑ**Ε.Ε – ΕΥΡΩΖΩΝΗ: Σημαντική αύξηση στον δείκτη οικονομικού κλίματος στην Ευρωζώνη και στην ΕΕ**

Ο δείκτης οικονομικού κλίματος ενισχύθηκε σημαντικά τον Ιανουάριο στην Ευρωζώνη, καθώς αυξήθηκε κατά 1,5 μονάδες, στις 102,8 μονάδες ενώ στην ΕΕ η αύξηση ήταν ακόμη μεγαλύτερη, κατά 1,9 μονάδες, με τον δείκτη να διαμορφώνεται στις 101,3 μονάδες. Η ενίσχυση του δείκτη στην Ευρωζώνη οφείλεται στην βελτίωση των προσδοκιών στην **Βιομηχανία (+2,0)** και στις **Κατασκευές (+1,2)**, ενώ στις **Υπηρεσίες (-0,3)** και την **καταναλωτική εμπιστοσύνη (+0,0)** οι προσδοκίες παρέμειναν ουσιαστικά αμετάβλητες και στο **Λιανικό εμπόριο (-0,8)** παρατηρήθηκε μικρή εξασθένηση. Όσον αφορά στις πέντε μεγαλύτερες οικονομίες της Ευρωζώνης, ο δείκτης ενισχύθηκε περισσότερο στην Γερμανία (+2,0) και στην Γαλλία (+1,5). Αντίθετα, παρέμεινε σχεδόν αμετάβλητος στην Ολλανδία (-0,3) και την Ιταλία (-0,1) και επιδεινώθηκε στην Ισπανία (-0,4).

Στην **ΕΕ**, οι προσδοκίες ενισχύονται, λόγω κυρίως της **σημαντικής βελτίωσης του οικονομικού κλίματος στο Ην. Βασίλειο (+2,0) στην οποία η έξοδος από την Ε.Ε φαίνεται να αντιμετωπίζεται με αισιοδοξία**. Σε τομεακό επίπεδο, όπως στην Ευρωζώνη, ανοδικά κινήθηκε ο δείκτης προσδοκιών στη Βιομηχανία και στις Κατασκευές, ενώ παρέμεινε ουσιαστικά αμετάβλητη η καταναλωτική εμπιστοσύνη. Σε αντίθεση με την Ευρωζώνη, οι Υπηρεσίες παρουσίασαν σημαντική αύξηση, ενώ στο Λιανικό Εμπόριο η μείωση ήταν μεγαλύτερη. Οι τάσεις στις προσδοκίες στην απασχόληση συμπίπτουν με εκείνες στην Ευρωζώνη στη Βιομηχανία και τις Κατασκευές, ενώ κινούνται αντίθετα με την Ευρωζώνη στις Υπηρεσίες και το Λιανικό Εμπόριο. Όσον αφορά στις τιμές, κινήθηκαν παρόμοια με τις τάσεις στην Ευρωζώνη στις Υπηρεσίες και στο Λιανικό Εμπόριο, ηπιότερα στις Κατασκευές και σε μεγαλύτερο βαθμό στους καταναλωτές, ενώ δεν μεταβλήθηκαν στην Βιομηχανία. Αναλυτικότερα:

- Στη **Βιομηχανία**, οι δείκτες προσδοκιών διαμορφώθηκαν στις -8,7 και -7,3 μονάδες σε ΕΕ και Ευρωζώνη αντίστοιχα. Οι προσδοκίες για την εξέλιξη της παραγωγής μεταβάλλονται θετικά και στις δύο ζώνες, όπως και τις εκτιμήσεις για τα επίπεδα παραγγελιών και ζήτησης, ενώ τα εκτιμώμενα αποθέματα περιορίζονται εντονότερα στην Ευρωζώνη και ήπια στην ΕΕ.
- Στις **Υπηρεσίες**, οι δείκτες προσδοκιών διαμορφώθηκαν στις +7,6 και +11,0 μονάδες σε ΕΕ και Ευρωζώνη αντίστοιχα. Οι εκτιμήσεις των επιχειρήσεων για την τρέχουσα δραστηριότητά τους μεταβάλλονται θετικά σε αμφότερες τις ζώνες, ενώ οι εκτιμήσεις για την τρέχουσα ζήτηση αλλά και οι προβλέψεις για την βραχυπρόθεσμη εξέλιξή της ενισχύονται στην ΕΕ και υποχωρούν στην Ευρωζώνη.
- Στο **Λιανικό Εμπόριο**, οι σχετικοί δείκτες διαμορφώθηκαν στις -3,6 και -0,1 μονάδες αντίστοιχα στην ΕΕ και την Ευρωζώνη. Οι εκτιμήσεις για την τρέχουσα επιχειρηματική δραστηριότητα υποχωρούν σε αμφότερες τις ζώνες, όπως αντίστοιχα και οι εκτιμήσεις για τα αποθέματα. Οι προβλέψεις για τις πωλήσεις τους επόμενους μήνες εξασθενούν ήπια τόσο στην Ευρωζώνη όσο και στην ΕΕ.
- Στις **Κατασκευές**, ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών κινήθηκε στις +5,5 και +6,9 μονάδες στην ΕΕ και την Ευρωζώνη. Οι προβλέψεις για την απασχόληση ενισχύονται στην ΕΕ και εξασθενούν στην Ευρωζώνη, ενώ οι προβλέψεις για το επίπεδο των εργασιών κινούνται ανοδικά σε αμφότερες τις ζώνες.

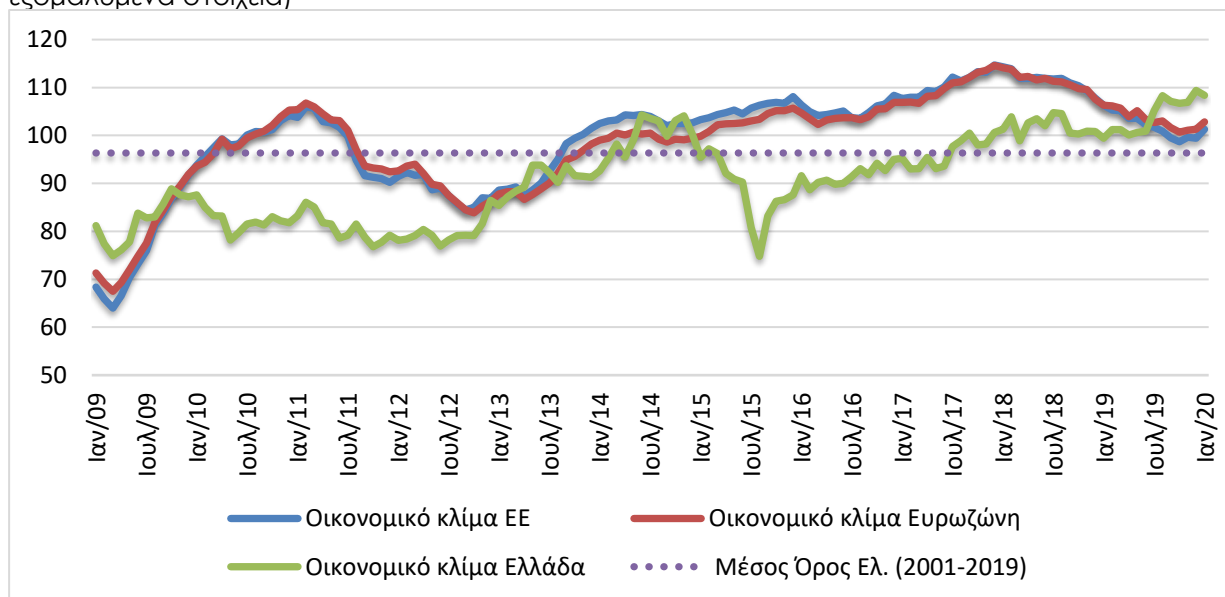
Πίνακας 1: Δείκτες Οικονομικού Κλίματος (1990-2018=100, εποχικά εξομαλυμένα στοιχεία)¹

Περιοχή	Ακραίες τιμές		Μέσος όρος									
	Min	Max	2001-2019	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019		
ΕΕ-28	65,3 (Μαρ. 2009)	116,8 (Μάιος 2000)	100,1	93,2	102,7	105,2	105,1	110,5	111,3	102,2		
Ευρωζώνη	68,3 (Μαρ. 2009)	118,0 (Μάιος 2000)	99,5	91,7	100,1	103,4	104,5	110,3	111,5	103,4		
Ελλάδα	75,3 (Μαρ. 2009)	120,5 (Ιουλ. 2000)	96,9	90,9	100,0	88,8	91,8	96,6	102,1	104,0		
Περιοχή	2019											
	Ι	Φ	Μ	Α	Μ	Ι	Ι	Α	Σ	Ο	Ν	Δ
ΕΕ-28	106,3	105,3	105,2	103,6	103,6	102,2	101,7	100,9	99,5	98,7	99,6	99,4
Ευρωζώνη	106,3	106,2	105,7	103,9	105,2	103,3	102,7	103,0	101,6	100,7	101,1	101,3
Ελλάδα	99,6	101,3	101,3	100,3	100,8	101,0	105,3	108,4	107,2	106,7	107,0	109,5
Περιοχή	2020											
	Ι	Φ	Μ	Α	Μ	Ι	Ι	Α	Σ	Ο	Ν	Δ
ΕΕ-28	101,3											
Ευρωζώνη	102,8											
Ελλάδα	108,4											

¹ Ο Δείκτης Οικονομικού Κλίματος είναι το σταθμισμένο άθροισμα των Δεικτών Επιχειρηματικών Προσδοκιών στη Βιομηχανία, τις Κατασκευές, το Λιανικό Εμπόριο, τις Υπηρεσίες και του Δείκτη Καταναλωτικής Εμπιστοσύνης.

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, DG Ecfm

Διάγραμμα 1: Δείκτες Οικονομικού Κλίματος Ε.Ε-28 και Ελλάδα (1990-2018=100, εποχικά εξομαλυμένα στοιχεία)

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, DG Ecfm

- Ο **Δείκτης Καταναλωτικής Εμπιστοσύνης** διαμορφώνεται στις -7,0 και -8,1 μονάδες στην ΕΕ και την Ευρωζώνη αντίστοιχα. Οι εκτιμήσεις των καταναλωτών για την οικονομική κατάσταση του νοικοκυριού τους τους τελευταίους 12 μήνες βελτιώνονται οριακά και στις δύο ζώνες, ενώ οι προβλέψεις τους για τη μελλοντική εξέλιξη του τους επόμενους 12 μήνες βελτιώνονται οριακά στην Ευρωζώνη και παραμένουν σχεδόν αμετάβλητες στην ΕΕ. Πτωτικά κινούνται οι προβλέψεις για τη γενική κατάσταση της οικονομίας και στις δύο ζώνες, ενώ αντίθετα κινούνται οι προβλέψεις για κύριες αγορές τους επόμενους μήνες οι οποίες ενισχύονται.

- Τέλος, ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στις **Χρηματοοικονομικές Υπηρεσίες** (δεν περιλαμβάνεται στο δείκτη κλίματος) ενισχύεται ήπια στην ΕΕ (+19,7 από +17,0) και εντονότερα στην Ευρωζώνη (+19,4 μον. από +15,2). Οι *εκτιμήσεις για την τρέχουσα κατάσταση των επιχειρήσεων βελτιώνονται*, όπως επίσης και οι *εκτιμήσεις για την τρέχουσα πορεία της ζήτησης*, ενώ οι προβλέψεις της ζήτησης στο επόμενο τρίμηνο ενισχύονται στην Ευρωζώνη και υποχωρούν στην ΕΕ.

ΕΛΛΑΔΑ: Μικρή υποχώρηση του Δείκτη Οικονομικού Κλίματος τον Ιανουάριο, αλλά με παραμονή του πλησίον του υψηλού επιπέδου 12ετίας

Μικρή κάμψη παρουσίασε ο Δείκτης Οικονομικού Κλίματος τον Ιανουάριο, στις 108,4 από 109,4 μονάδες τον Δεκέμβριο, παραμένοντας ωστόσο σε υψηλά επίπεδα. Η μικρή εξασθένιση προέρχεται κυρίως από την επιδείνωση των προσδοκιών στις Κατασκευές και την ηπιότερη υποχώρηση σε Υπηρεσίες, Λιανικό εμπόριο και Καταναλωτική Εμπιστοσύνη. Αυτές οι αρνητικές τάσεις δεν αντισταθμίστηκαν από τη μικρή βελτίωση που καταγράφηκε στη Βιομηχανία. Συνολικά όμως, οι προσδοκίες για την πορεία της οικονομίας παραμένουν αισιόδοξες παρά το ό,τι οι εστίες κινδύνων στο εξωτερικό περιβάλλον είναι αυξημένες, συνυπολογίζοντας την επιβράδυνση της ευρωπαϊκής και παγκόσμιας οικονομίας όπως και γεωπολιτικές εντάσεις. Η άνοδος της ιδιωτικής καταναλωτικής δαπάνης στο τελευταίο τρίμηνο του προηγούμενου έτους φαίνεται πως επιταχύνθηκε, βάσει της δραστηριότητας στο Λιανικό Εμπόριο. Σχετικά με την επενδυτική δραστηριότητα, η αναθέρμανσή της, ώστε να αυξηθεί συστηματικά στο επόμενο διάστημα από τα σημερινά πολύ χαμηλά επίπεδα, θα εξαρτηθεί από σειρά εξελίξεων όπως η μείωση των επιτοκίων και η βελτίωση της πιστοληπτικής αξιολόγησης, η πιστωτική επέκταση που σχετίζεται και με τη διαχείριση των «κόκκινων», δανείων, η υλοποίηση του νόμου βελτίωσης του επιχειρηματικού περιβάλλοντος κυρίως μέσω δευτερεύουσας νομοθεσίας και άρσης υπερβολικών διοικητικών ρυθμίσεων, και τέλος η επίδραση φορολογικών ή ασφαλιστικών ελαφρύνσεων. Συνολικά, η διατήρηση του οικονομικού κλίματος σε θετικό πρόσημο, και μάλιστα μέσα σε ένα διεθνές περιβάλλον όπου αυξάνεται η αβεβαιότητα, προϋποθέτει σαφήνεια και προσήλωση της οικονομικής πολιτικής προς την ενίσχυση της εργασίας, της επιχειρηματικότητας και συνολικά της παραγωγικής βάσης. Αλλιώς η τρέχουσα θετική εικόνα των προσδοκιών και η επιτάχυνση της μεγέθυνσης της οικονομίας μπορεί να αποδειχθούν προσωρινές.

Αναλυτικότερα:

- στη **Βιομηχανία**, το αρνητικό ισοζύγιο των εκτιμήσεων για τις παραγγελίες και τη ζήτηση ενισχύθηκε, καθώς ο δείκτης των εκτιμήσεων για τα αποθέματα μεταβλήθηκε οριακά και οι προβλέψεις για την παραγωγή τους προσεχείς μήνες αυξήθηκαν ήπια.
- στις **Κατασκευές**, οι αρνητικές προβλέψεις για το πρόγραμμα υποχώρησαν αισθητά, σε αντίθεση με τις αρνητικές προβλέψεις για την απασχόληση οι οποίες ενισχύθηκαν έντονα.
- στο **Λιανικό Εμπόριο**, οι θετικές εκτιμήσεις για τις τρέχουσες πωλήσεις μεταβάλλονται ήπια, οι προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη εξέλιξή τους ενισχύονται, ενώ τα αποθέματα διογκώνονται.
- στις **Υπηρεσίες**, οι θετικές εκτιμήσεις για την τρέχουσα κατάσταση των επιχειρήσεων περιορίστηκαν ήπια, όπως και οι αντίστοιχες για την τρέχουσα ζήτηση, ενώ οι προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη εξέλιξή της κινήθηκαν εντονότερα πτωτικά.
- στην **Καταναλωτική Εμπιστοσύνη**, οι προβλέψεις των νοικοκυριών για την οικονομική κατάσταση της χώρας αλλά και την οικονομική κατάσταση του νοικοκυριού τους επιδεινώνονται, όπως και οι εκτιμήσεις για μείζονες αγορές και η πρόθεση για αποταμίευση.

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ: Μικρή ενίσχυση επιχειρηματικών προσδοκιών, λόγω βελτίωσης προβλέψεων για την παραγωγή τους 3-4 προσεχείς μήνες

Ο Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στη Βιομηχανία ενισχύθηκε τον Ιανουάριο, στις 105,8 (από 104,2 τον Δεκέμβριο) μονάδες, επίπεδο υψηλότερο από το αντίστοιχο περυσινό (97,6 μον.). **Από τις βασικές μεταβλητές του δείκτη, το αρνητικό ισοζύγιο των εκτιμήσεων για τις παραγγελίες και τη ζήτηση ενισχύθηκε ήπια, αλλά το ισοζύγιο προβλέψεων για την παραγωγή τους προσεχείς μήνες παραμένει θετικό και ενισχύεται, ενώ το ύψος των αποθεμάτων αποκλιμακώνεται οριακά.** Αναλυτικά:

α) Σε **επίπεδο παραγγελιών και τρέχουσας ζήτησης**, ο αρνητικός δείκτης διαμορφώθηκε τον Ιανουάριο στις -11 μονάδες (από -7 μον. τον Δεκέμβριο), με το 21% (από 20%) των επιχειρήσεων να δηλώνουν χαμηλές για την εποχή παραγγελίες και το 10% να αναφέρει το αντίθετο.

β) Στις **προβλέψεις για την εξέλιξη της παραγωγής τους προσεχείς 3-4 μήνες**, το σχετικό ισοζύγιο βελτιώθηκε κατά 8 μονάδες και διαμορφώθηκε στις +28, με το 32% (από 27%) των επιχειρήσεων να προβλέπει άνοδο της παραγωγής του το επόμενο τρίμηνο και μόνο το 4% μείωσή της.

γ) Στα **αποθέματα έτοιμων προϊόντων**, το σχετικό ισοζύγιο περιορίστηκε κατά μία μονάδα έναντι του Δεκεμβρίου, στις +10 μονάδες, με το 19% των επιχειρήσεων να αναφέρει υψηλά για την εποχή αποθέματα και το 8% να δηλώνει το αντίθετο.

δ) Στους δείκτες **εξαγωγικής δραστηριότητας** καταγράφηκαν τον Ιανουάριο πτωτικές κυρίως τάσεις: οι **εκτιμήσεις για τις εξαγωγές κατά το τελευταίο τρίμηνο** περιορίστηκαν και διαμορφώθηκαν στις +15 μονάδες, οι αρνητικές **εκτιμήσεις για τις παραγγελίες και τη ζήτηση εξωτερικού** άλλαξαν τάση, στις -2 (από +1) μονάδες, ενώ παράλληλα οι **προβλέψεις για εξαγωγές τους προσεχείς μήνες** παρέμειναν θετικές, αν και αμετάβλητες, στις +28 μονάδες.

ε) Οι **θετικές προβλέψεις για τις πωλήσεις τους προσεχείς μήνες** παραμένουν υψηλές (στις +31 μον. το ισοζύγιο από +28), με το 36% (από 33%) των επιχειρήσεων να αναμένει άνοδο το προσεχές χρονικό διάστημα και μόλις 5% μείωσή τους. Αντίθετα, ο θετικός δείκτης **εκτιμήσεων για τις τρέχουσες πωλήσεις** περιορίζεται, στις +15 (από +20) μονάδες, με το 28% (από 30%) των ερωτηθέντων να εκτιμά άνοδό τους.

στ) Οι **μήνες εξασφαλισμένης παραγωγής** ενισχύθηκαν στους 5,7 μήνες, με το **ποσοστό χρησιμοποίησης εργοστασιακού δυναμικού** να μειώνεται, στο 72,3% (από 73,9%).

ζ) Ο δείκτης στις **προβλέψεις για την απασχόληση** αποδυναμώθηκε και διαμορφώθηκε στις +7 μονάδες (από +11 μονάδες), με το ποσοστό των επιχειρήσεων που προβλέπει άνοδο απασχόλησης το προσεχές τρίμηνο να διαμορφώνεται στο 14% και το 7% να αναμένει υποχώρηση.

η) Το ισοζύγιο στις **προβλέψεις για τις μεταβολές των τιμών** ενισχύθηκε κατά δύο μονάδες, στις +4 μονάδες, με το 83% όμως των επιχειρήσεων να μην αναμένει μεταβολές τους το επόμενο τρίμηνο και ένα 11% (από 7%) να αναμένει άνοδο.

ι) Ως προς τους **λόγους που παρεμποδίζουν την παραγωγική δραστηριότητα**, το 46% των επιχειρήσεων θεωρεί ότι η επιχειρηματική λειτουργία του διεξάγεται απρόσκοπτα, ενώ από τις

υπόλοιπες, ένα 33% δηλώνει ως σημαντικότερο εμπόδιο την ανεπάρκεια ζήτησης και το 13% την κεφαλαιακή ανεπάρκεια.

κ) Στο τριμηνιαίο ερώτημα σχετικά με την **ανταγωνιστική θέση των επιχειρήσεων** στις αγορές στις οποίες δραστηριοποιούνται, οι εκτιμήσεις των ερωτηθέντων περιορίζονται ελαφρά έναντι του προηγούμενου τριμήνου ως προς την εγχώρια αγορά (+16 μον. ο δείκτης από +18), ενώ βελτιώνονται οριακά στην αγορά της ΕΕ (+12 από +11 μον. ο δείκτης) και ήπια στις λοιπές αγορές (+13 από +10 μον. το ισοζύγιο).

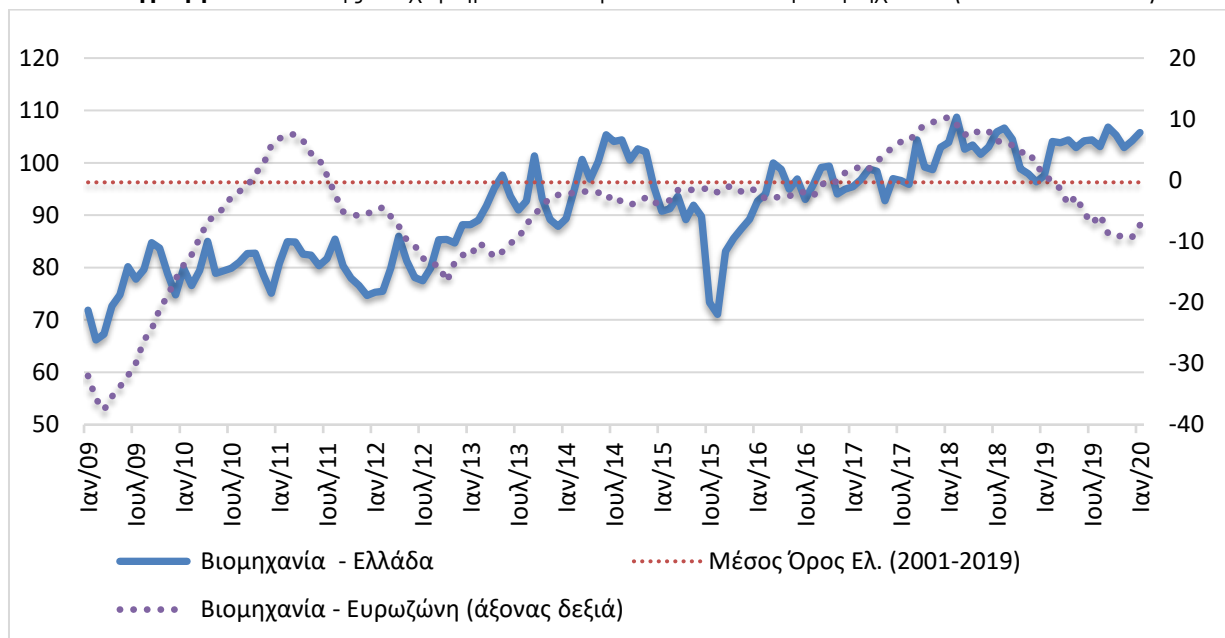
λ) Τέλος, στο τριμηνιαίο ερώτημα σχετικά με τις **προβλέψεις των επιχειρήσεων για τον προορισμό των εξαγωγών τους τους προσεχείς μήνες**, καταγράφεται περαιτέρω επιδείνωση στους σχετικούς δείκτες σε σχέση με τη μέτρηση Οκτωβρίου προς την ΕΕ (+4 από +10 μον.), όπως και ως προς τις Βαλκανικές (+7 από +13 μον.) ενώ στις λοιπές χώρες οι σχετικοί δείκτες παρέμειναν αμετάβλητοι.

Πίνακας 2: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στη Βιομηχανία

Τομέας		Ακραίες τιμές			Μέσος όρος						
Βιομηχανία (2000-2010=100)		Min	Max	2001-2019	2014	2015	2016	2017	2018	2019	
		66,2 (Φ. 2009)	117,6 (Μάρ. 2000)	96,3	99,7	86,3	96,1	98,1	102,8	103,6	
2019											
Ι	Φ	Μ	Α	Μ	Ι	Ι	Α	Σ	Ο	Ν	Δ
97,6	104,1	103,8	104,4	102,9	104,2	104,4	103,1	106,8	105,3	102,9	104,2
2020											
Ι	Φ	Μ	Α	Μ	Ι	Ι	Α	Σ	Ο	Ν	Δ
105,8											

Σημείωση: Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών υπολογίζεται με βάση τις προβλέψεις παραγωγής, τις εκτιμήσεις για το ύψος των αποθεμάτων και τις εκτιμήσεις για τις παραγγελίες και τη ζήτηση. **Πηγή:** IOBE

Διάγραμμα 2: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στη Βιομηχανία (2000-2010=100)

Πηγή: IOBE, DG Ecfín. Ο δείκτης για την Ευρωζώνη είναι υπό μορφή ισοζυγίου και αντλείται από την DG Ecfín

Σε επίπεδο βασικών τομέων, οι προσδοκίες στα **Καταναλωτικά αγαθά** ενισχύθηκαν οριακά στις 112,4 μονάδες (από 112,0 μον). Σημειώθηκε ήπια επιδείνωση στις παραγγελίες και τη ζήτηση, ενώ παράλληλα τα αποθέματα διογκώνονται, όπως και οι εκτιμήσεις για την παραγωγή τους

προσεχείς 3-4 μήνες. Στα **Κεφαλαιουχικά αγαθά**, ο δείκτης υποχώρησε στις 105,6 (από 107,2) μονάδες. Η υποχώρηση προήλθε κυρίως από την αισθητή αύξηση του όγκου των αποθεμάτων, και λιγότερο από την οριακή αύξηση στις παραγγελίες και τη ζήτηση, ενώ η παραγωγή τους 3-4 προσεχείς μήνες ενισχύεται αισθητά. Τέλος, μικρή ενίσχυση παρουσίασε ο δείκτης στα **Ενδιάμεσα αγαθά**, στις 99,8 (από 97,0) μονάδες, καθώς η μικρή κάμψη των εκτιμήσεων στις παραγγελίες και τη ζήτηση, αντισταθμίστηκε από την έντονη ενίσχυση των προβλέψεων για την παραγωγή τους 3-4 ερχόμενους μήνες, ενώ παράλληλα ο όγκος των αποθεμάτων ενισχύεται.

ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ: Ήπια επιδείνωση επιχειρηματικών προσδοκιών, εκπορευόμενη από τις Ιδιωτικές Κατασκευές

Ο Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις Κατασκευές κινείται πτωτικά τον Ιανουάριο, στις 87,0 (από 90,0) μονάδες, επίπεδο όμως αισθητά υψηλότερο και από το αντίστοιχο περυσινό (60,2 μονάδες). **Στους επιμέρους κλάδους, η τάση είναι έντονα πτωτική στις Ιδιωτικές Κατασκευές, ενώ στα Δημόσια Έργα οι προσδοκίες ενισχύονται, αλλά ηπιότερα. Από τις βασικές μεταβλητές του δείκτη, οι προβλέψεις για το πρόγραμμα εργασιών των επιχειρήσεων ανέκαμψαν ήπια, ενώ οι προβλέψεις για την απασχόληση υποχώρησαν αισθητά.** Αναλυτικά, ο αρνητικός δείκτης των -30 μονάδων στις προβλέψεις για το πρόγραμμα εργασιών των επιχειρήσεων αμβλύνεται κατά 9 μονάδες και διαμορφώνεται στις -21, με το 46% (από 52%) των επιχειρήσεων να διατυπώνει απαισιοδοξία για το επίπεδο των εργασιών του επόμενου τρίμηνο ενώ ένα 25% (από 23%) να δηλώνει πλέον πιο αισιόδοξο. Στις προβλέψεις για την απασχόληση, ο σχετικός δείκτης «έχασε» 15 μονάδες και διαμορφώνεται στις -29 μονάδες, με το 40% (από 38%) των ερωτηθέντων να προβλέπει μείωση θέσεων εργασίας στον τομέα και μόλις 11% άνοδο. Από τα υπόλοιπα στοιχεία δραστηριότητας, ο θετικός δείκτης των +7 μονάδων στις εκτιμήσεις για την τρέχουσα πορεία εργασιών των επιχειρήσεων αλλάζει τάση και κινείται πλέον σε αρνητικά επίπεδα, στις -13 μονάδες, ενώ οι μήνες εξασφαλισμένης δραστηριότητας περιορίζονται (9,0 από 10,4). Στο πεδίο των τιμών, οι αποπληθωριστικές προσδοκίες ενισχύθηκαν (-13 από -1 μον. ο δείκτης). Τέλος, μόλις το 9% των επιχειρήσεων αναφέρει απρόσκοπτη επιχειρηματική λειτουργία. Από τις υπόλοιπες, το 26% επισημαίνει τη χαμηλή ζήτηση, το 38% την ανεπαρκή χρηματοδότηση και ένα 15% λοιπούς συγκυριακούς παράγοντες ως βασικότερα εμπόδια στη λειτουργία του.

Αναλυτικά στους επιμέρους κλάδους:

Έντονη υποχώρηση παρουσίασε τον Ιανουάριο ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στις **Ιδιωτικές Κατασκευές**, στις 92,4 (από 122,8) μονάδες, επίπεδο αρκετά υψηλότερο του αντίστοιχου περυσινού (83,9 μον.). Οι θετικές προβλέψεις για το επίπεδο προγραμματισμένων εργασιών εξαλείφονται και είναι πλέον απαισιόδοξες, στις -4 (από +12) μονάδες, όπως και οι προβλέψεις για την απασχόληση που πλέον δείχνουν πτώση (στις -29 από +10 μον. ο δείκτης). Σε ότι αφορά τα υπόλοιπα στοιχεία δραστηριότητας, οι εκτιμήσεις για την τρέχουσα πορεία εργασιών των επιχειρήσεων υποχώρησαν επίσης έντονα (-7 από +38 μον. ο δείκτης), ενώ και οι μήνες εξασφαλισμένης δραστηριότητας περιορίστηκαν (9,5 από 10,8). Ως προς τις τιμές, το θετικό ισοζύγιο κινήθηκε περαιτέρω πτωτικά και διαμορφώθηκε στις -12 μονάδες (από -7). Τέλος, μειώθηκε στο 8% (από 12%) το ποσοστό των επιχειρήσεων που δεν αναφέρουν προσκόμματα στη λειτουργία τους. Από τις υπόλοιπες, το 46% δηλώνει την ανεπάρκεια χρηματοδότησης και το 16% τη χαμηλή ζήτηση ως το βασικότερο λειτουργικό τους εμπόδιο.

Αισθητή ανάκαμψη σε σχέση με τον Δεκέμβριο παρουσίασε ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στις **Κατασκευές Δημοσίων Έργων**. Διαμορφώθηκε στις 78,1 (από 53,0) μονάδες,

πολύ υψηλότερα και από την αντίστοιχη περυσινή τιμή του (43,7 μον.). Ως προς το πρόγραμμα εργασιών του κλάδου, ο αρνητικός δείκτης των -72 μονάδων του Δεκεμβρίου αμβλύθηκε έντονα (-39 μονάδες), ενώ στις προβλέψεις για την απασχόληση, το σχετικό ισοζύγιο βελτιώθηκε επίσης αλλά παραμένει αρνητικό στις -28 (από -39) μονάδες. Από τις επιχειρήσεις του κλάδου, τουλάχιστον δύο στις πέντε αναμένουν λιγότερες θέσεις απασχόλησης, με το 14% (από 11%) να προβλέπει αύξησή τους. Ανοδικά κινήθηκε ο δείκτης εκτιμήσεων για το επίπεδο των τρεχουσών εργασιών, κατά 4 μονάδες, στις -20. Παράλληλα, το θετικό ισοζύγιο των τιμών περιορίστηκε κατά 17 μονάδες, στις -13 μονάδες. Τέλος, το ποσοστό των ερωτηθέντων που δηλώνει απρόσκοπτη επιχειρηματική λειτουργία περιορίστηκε οριακά στο 10% (από 13%), με το 37% να αναφέρει τη χαμηλή ζήτηση, το 29% την περιορισμένη χρηματοδότηση και το 15% άλλους παράγοντες ως τα κυριότερα επιχειρηματικά του προσκόμματα.

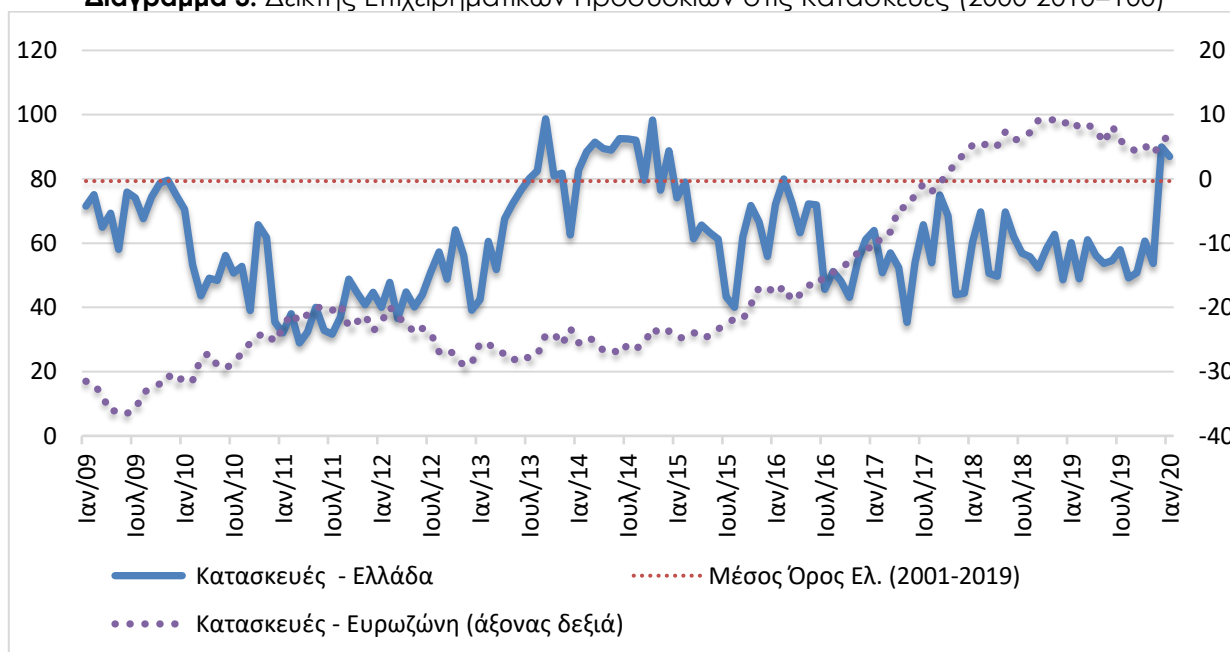
Πίνακας 3: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις Κατασκευές

Τομέας		Ακραίες τιμές			Μέσος όρος							
Κατασκευές (2000-2010=100)		Min	Max	2001-2019	2014	2015	2016	2017	2018	2019		
		28,9 (Μάρ. 2011)	155,7 (Μάρ. 2000)	79,3	88,4	62,0	61,3	55,4	58,1	58,1		
2019												
Ι	Φ	Μ	Α	Μ	Ι	Ι	Α	Σ	Ο	Ν	Δ	
60,2	48,9	61,1	56,2	53,7	54,6	58,0	49,2	50,8	60,7	53,7	90,0	
2020												
Ι	Φ	Μ	Α	Μ	Ι	Ι	Α	Σ	Ο	Ν	Δ	
87,0												

Σημείωση: Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών υπολογίζεται με βάση τις εκτιμήσεις για το πρόγραμμα των εργασιών και τις προβλέψεις για την απασχόληση.

Πηγή: IOBE

Διάγραμμα 3: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις Κατασκευές (2000-2010=100)

Πηγή: IOBE, DG Ecfín. Ο δείκτης για την Ευρωζώνη είναι υπό μορφή ισοζυγίου και αντλείται από την DG Ecfín

ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ: Μικρή ενίσχυση στις επιχειρηματικές προσδοκίες, λόγω ενίσχυσης των θετικών εκτιμήσεων και προβλέψεων για τις πωλήσεις

Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στο **Λιανικό Εμπόριο** ενισχύθηκε ήπια τον Ιανουάριο, στις 119,3 (από 117,0) μονάδες, υψηλότερα όμως από την αντίστοιχη περυσινή επίδοσή του (118,3). **Από τις κύριες μεταβλητές του δείκτη, οι θετικές εκτιμήσεις για τις τρέχουσες πωλήσεις βελτιώνονται ήπια, όπως και οι αισιόδοξες προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη εξέλιξή τους, ενώ τα αποθέματα ενισχύονται οριακά.** Αναλυτικά, οι εκτιμήσεις των επιχειρήσεων για τις τρέχουσες πωλήσεις τους βαίνουν βελτιούμενες, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις +49 (από +41) μονάδες, καθώς το 65% των επιχειρήσεων δηλώνει αυξημένες πωλήσεις, έναντι μόλις ενός 16% που αναφέρει το αντίθετο. Αντίστοιχα ενισχύονται και οι θετικές προβλέψεις για την εξέλιξη των πωλήσεων στο επόμενο τρίμηνο (στις +50 από +46 μον. το σχετικό ισοζύγιο). Παράλληλα όμως, τα αποθέματα διογκώνονται και διαμορφώνονται στις +18 (από +14 μονάδες), γεγονός που οδηγεί και σε μικρή υποχώρηση των παραγγελιών προς προμηθευτές (+31 μονάδες από +34). Εξάλλου, περιορίζονται ελαφρά οι θετικές προβλέψεις για την απασχόληση (+24 από +28 μον.), ενώ ως προς τις τιμές, η πλειονότητα των επιχειρήσεων (80%) αναμένει σταθερότητα, με το σχετικό ισοζύγιο να κινείται στα επίπεδα του Δεκεμβρίου (στις +11 μονάδες από +10 το σχετικό ισοζύγιο).

Οι εξελίξεις στους επιμέρους κλάδους του Λιανικού εμπορίου είναι μικτές, με τον κλάδο Πολυκαταστημάτων και Είδη Οικιακού Εξοπλισμού να εμφανίζουν έντονα θετική τάση. Αναλυτικά:

Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στα **Τρόφιμα – Ποτά – Καπνός** υποχώρησε οριακά τον Ιανουάριο και διαμορφώθηκε στις 112,6 (από 112,8) μονάδες, κινούμενος ωστόσο σε υψηλότερο επίπεδο σε σχέση με το αντίστοιχο περυσινό (105,4 μον.). Οι εκτιμήσεις για τις τρέχουσες πωλήσεις είναι θετικές και ενισχύονται περαιτέρω στις +51 μονάδες (από +33), ενώ αντίθετα παραμένουν πολύ αισιόδοξες οι προσδοκίες για τις πωλήσεις της επόμενης περιόδου (στις +78 μον. το σχετικό ισοζύγιο από +79). Στις εκτιμήσεις για τα αποθέματα, ο δείκτης των +11 μονάδων ενισχύεται αισθητά (στις +28 μονάδες), με συνέπεια να περιορίζονται οι παραγγελίες προς προμηθευτές (+34 από +61 μον.). Αποκλιμακώνονται, αλλά παραμένουν ισχυρές οι αισιόδοξες προβλέψεις για την εξέλιξη της απασχόλησης (+38 μον. ο δείκτης από +47), ενώ παράλληλα οι προβλέψεις των τιμών παραμένουν αμετάβλητες στις +9 μονάδες.

Έντονα πτωτικά κινείται ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στα **Υφάσματα – Ένδυση – Υπόδηση**, φθάνοντας στις 75,6 (από 91,3) μονάδες, επίπεδο που είναι χαμηλότερο από το αντίστοιχο του προηγούμενου έτους (102,5 μον.). Οι εκτιμήσεις για τις τρέχουσες πωλήσεις αλλάζουν τάση και είναι πλέον αρνητικές (στις -19 μονάδες από +11 μον. Ο δείκτης). Το ίδιο συμβαίνει και με τις προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη πορεία τους οι οποίες επιδεινώθηκαν περαιτέρω στις -33 μονάδες (από -11 μον.). Στα αποθέματα, ο σχετικός δείκτης υποχωρεί ελαφρά, δείχνοντας αποκλιμάκωση και διαμορφώνεται στις +13 μονάδες (από +15 μον), ενώ και οι αρνητικές προβλέψεις σχετικά με τις παραγγελίες προς προμηθευτές αμβλύνονται (-33 από -40 μονάδες το σχετικό ισοζύγιο). Αντίθετα, έντονη κλιμάκωση καταγράφεται στις αρνητικές προσδοκίες για την απασχόληση, όπου ο σχετικός δείκτης διαμορφώνεται στις -20 μονάδες (από -3 μον.), ενώ στις τιμές, το σχετικό ισοζύγιο υποδηλώνει σταθερότητα τιμών.

Τον Ιανουάριο, οι επιχειρηματικές προσδοκίες στα **Είδη Οικιακού Εξοπλισμού** κινούνται έντονα ανοδικά, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις 122,9 (από 77,9) μονάδες, πολύ υψηλότερα

από ότι την αντίστοιχη περίοδο του 2019 (87,0 μον.). Το ισοζύγιο για τις τρέχουσες πωλήσεις βελτιώνεται κατακόρυφα, και κινείται πλέον θετικά έχοντας κερδίσει 65 μονάδες και διαμορφώνεται στις +63 μονάδες, ενώ αντίστοιχα βελτιώνονται και οι προβλέψεις για τις πωλήσεις της επόμενης περιόδου (+71 από -8 μον. ο δείκτης). Αν και ο δείκτης αποθεμάτων αποκλιμακώνεται μόνο ελαφρά στις +29 μονάδες (από +34), υποδηλώνοντας μικρές ρευστοποιήσεις, οι προβλέψεις παραγγελιών προς προμηθευτές ενισχύονται σε μεγάλο βαθμό, καθώς από τις -18 μονάδες ο σχετικός δείκτης διαμορφώνεται στις +55 μονάδες. Αντίστοιχα, οι θετικές προβλέψεις για την απασχόληση κλιμακώνονται, κερδίζοντας επιπλέον 28 μονάδες (+40 μονάδες το σχετικό ισοζύγιο), ενώ στις τιμές ο σχετικός δείκτης υποχωρεί κατά 2 μονάδες, στις +11 μονάδες.

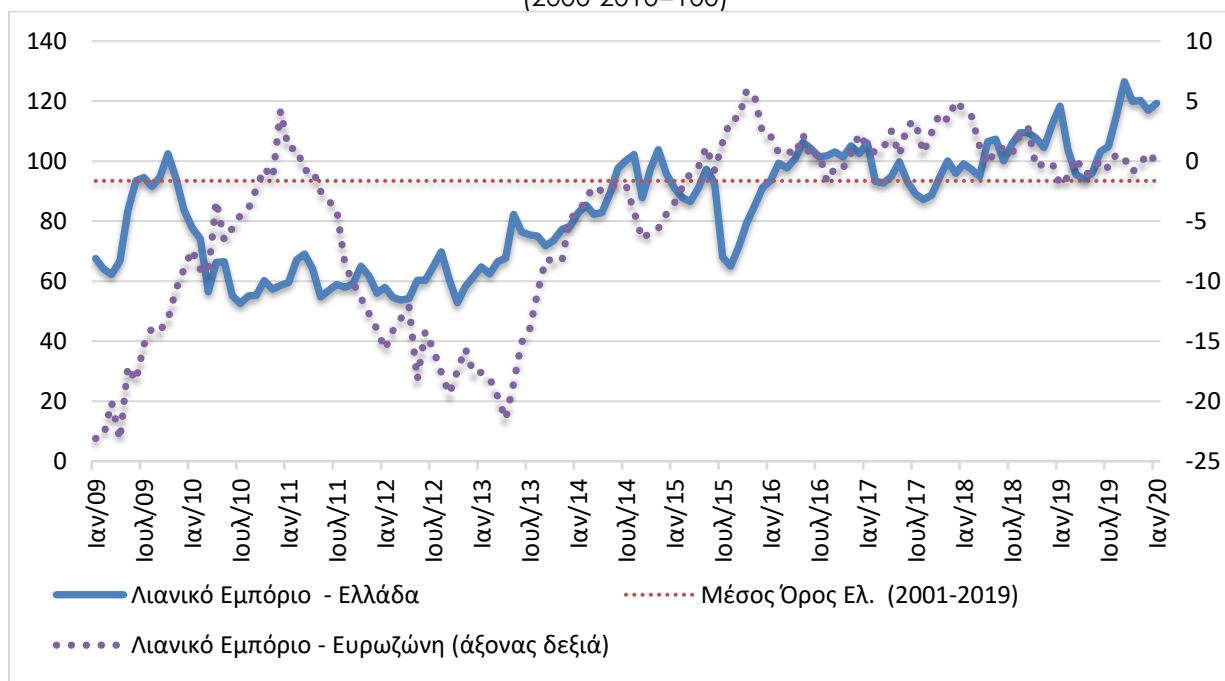
Πίνακας 4: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στο Λιανικό Εμπόριο

Τομέας		Ακραίες τιμές			Μέσος όρος						
		Min	Max	2001-2019	2014	2015	2016	2017	2018	2019	
Λιανικό Εμπόριο (2000-2010=100)		52.6 (Ιουλ. 2010)	128.7 (Μάιος 2007)	93,4	92,3	83,9	101,4	94,6	104,5	109,6	
2019											
I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	Ο	N	Δ
118,3	103,7	95,5	94,0	96,2	103,2	104,9	115,2	126,5	119,9	120,3	117,0
2020											
I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	Ο	N	Δ
119,3											

Σημείωση: Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών υπολογίζεται με βάση τις εκτιμήσεις και τις προβλέψεις για τις πωλήσεις και τις εκτιμήσεις για το ύψος των αποθεμάτων.

Πηγή: IOBE

Διάγραμμα 4: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στο Λιανικό Εμπόριο (2000-2010=100)

Πηγή: IOBE, DG Ecfín. Ο δείκτης για την Ευρωζώνη είναι υπό μορφή ισοζυγίου και αντλείται από την DG Ecfín

Υποχώρησαν τον Ιανουάριο οι επιχειρηματικές προσδοκίες στα **Οχήματα – Ανταλλακτικά**, στις 128,3 (από 133,6) μονάδες, επίπεδο χαμηλότερο και του αντίστοιχου περσινού (148,0 μον.). Το θετικό ισοζύγιο στις τρέχουσες πωλήσεις του κλάδου παραμένει ισχυρό στις +46 (από +47) μονάδες, αν και εξασθενούν ελαφρώς οι αισιόδοξες προβλέψεις για τις πωλήσεις της επόμενης

περιόδου (στις +30 από +40 μον.). Τα αποθέματα όμως ενισχύονται και διαμορφώνονται στις +9 μονάδες (από +4), γεγονός που επηρεάζει και τις παραγγελίες προς προμηθευτές, όπου σημειώνεται υποχώρηση στο σχετικό ισοζύγιο (+29 από +33 μον.), ενώ και οι προβλέψεις για την απασχόληση γίνονται μετά από αρκετούς μήνες οριακά αρνητικές (στις -2 μονάδες από +22 το σχετικό ισοζύγιο). Τέλος, ως προς τις τιμές, αυτές εξακολουθούν να δείχνουν άνοδο (στις +16 μονάδες ο σχετικός δείκτης).

Οι επιχειρηματικές προσδοκίες στα **Πολυκαταστήματα** κινούνται έντονα ανοδικά, με το δείκτη να διαμορφώνεται στις 133,3 (από 118,8) μονάδες, επίδοση όμως αρκετά υψηλότερη σε σχέση με πέρυσι (119,3 μον.). Από τα επιμέρους στοιχεία, οι ήδη πολύ θετικές τρέχουσες πωλήσεις σχεδόν διπλασιάζονται (στις +94 μον. από +58), ενώ ανοδικά κινείται και το ισοζύγιο για τις προβλέψεις για τις πωλήσεις της επόμενης περιόδου (+97 από +78 μον.). Τα αποθέματα όμως ενισχύονται ελαφρά και διαμορφώνονται στις +23 (από +18) μονάδες, ενώ το ισοζύγιο των +78 μονάδων στις προβλέψεις για τις παραγγελίες προς προμηθευτές υποχωρεί, στις +72 μονάδες. Οι προβλέψεις για την απασχόληση παραμένουν αισιόδοξες (στις +20 μονάδες ο δείκτης), ενώ στις τιμές, αναμένεται σταθερότητα.

ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ: Μικρή υποχώρηση επιχειρηματικών προσδοκιών, κυρίως λόγω δυσοίωνων προβλέψεων για τη βραχυπρόθεσμη εξέλιξη της ζήτησης

Ο Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις **Υπηρεσίες** κινείται πτωτικά τον Ιανουάριο, στις 103,1 (από 107,9) μονάδες, επίπεδο υψηλότερο και από την αντίστοιχη περυσινή επίδοση (80,8 μονάδες). **Από τις επιμέρους μεταβλητές του δείκτη όλες εξασθενούν, καθώς οι εκτιμήσεις για την τρέχουσα κατάσταση και ζήτηση αποδυναμώνονται, ενώ και οι προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη εξέλιξη τους υποχωρούν.** Αναλυτικότερα, ο δείκτης των *εκτιμήσεων για την τρέχουσα κατάσταση των επιχειρήσεων* διαμορφώνεται στις +16 μονάδες (από +20), ενώ οι *θετικές εκτιμήσεις για την τρέχουσα ζήτηση εξασθενούν* (+20 από +28 μον. ο δείκτης). Αλλά και ο δείκτης για τις *προβλέψεις για τη ζήτηση του επόμενου τριμήνου* υποχωρεί (+24 από +29 μον. το σχετικό ισοζύγιο), ενώ οριακά πτωτικά κινούνται οι προβλέψεις για την απασχόληση (+21 μον. από +23 ο σχετικός δείκτης). Στις τιμές, το σχετικό ισοζύγιο κερδίζει 3 μονάδες και διαμορφώνεται στις -1 μονάδες. Γενικά μια στις τρεις σχεδόν επιχειρήσεις (31%) δηλώνει απρόσκοπτη επιχειρηματική λειτουργία. Από τις υπόλοιπες, το 32% επισημαίνει την ανεπάρκεια ζήτησης ως βασικότερο εμπόδιο στη λειτουργία του, το 15% την ανεπάρκεια κεφαλαίων κίνησης και το 16% την τρέχουσα οικονομική συγκυρία (κεφαλαιακοί έλεγχοι, καθυστέρηση εισπράξεων Δημοσίου, υψηλή φορολογία κ.α.).

Σε επίπεδο βασικών κλάδων των Υπηρεσιών η εικόνα είναι η ακόλουθη:

Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στα **Ξενοδοχεία – Εστιατόρια – Τουριστικά Πρακτορεία** υποχωρεί στις 88,8 (από 96,0) μονάδες, επίπεδο υψηλότερο του αντίστοιχου περυσινού (77,2 μον.). Οι εκτιμήσεις για την πορεία της τρέχουσας κατάστασης των επιχειρήσεων επιδεινώνονται έντονα (-21 από -2 μονάδες ο δείκτης), ενώ αντίστοιχα αποκλιμακώνονται και οι εκτιμήσεις για την τρέχουσα ζήτηση και διαμορφώνονται στις +1 μονάδες (από +8 μονάδες). Παράλληλα, οι αρνητικές προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη ζήτηση αμβλύνονται και διαμορφώνονται στις -5 από -8 μον. το ισοζύγιο, ενώ οι αρνητικές προβλέψεις για την απασχόληση του κλάδου

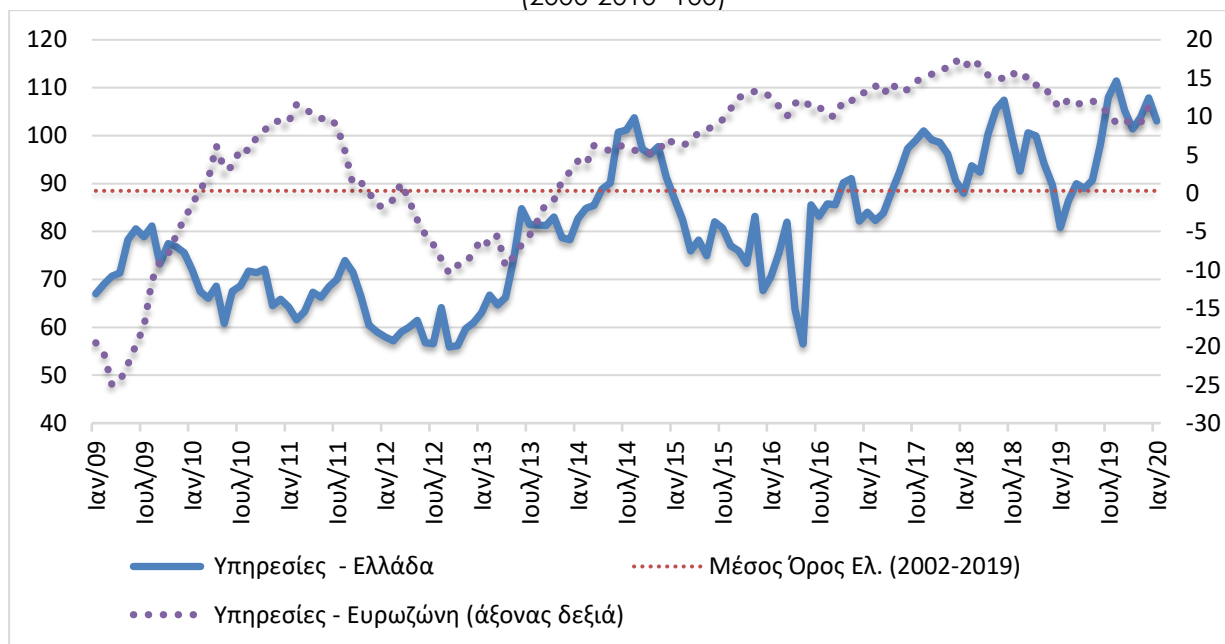
βελτιώνονται ήπια και αλλάζουν τάση (+4 από -2 μον. το ισοζύγιο). Ο δείκτης των τιμών διαμορφώνεται στις -8 μονάδες (από --11), ενώ τουλάχιστον μια στις πέντε επιχειρήσεις αναφέρει απρόσκοπτη επιχειρηματική λειτουργία, με ένα 43% να κρίνει ως βασικό λειτουργικό εμπόδιο την ανεπάρκεια ζήτησης, το 7% την ανεπάρκεια κεφαλαίων κίνησης και το 24% την τρέχουσα οικονομική συγκυρία.

Πίνακας 5: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις Υπηρεσίες

Τομέας		Ακραίες τιμές			Μέσος όρος						
Υπηρεσίες (2000-2010=100)		Min	Max	2002-2019	2014	2015	2016	2017	2018	2019	
		55.9 (Σ. 2012)	140.2 (Ιουλ. 2000)	88,5	93,3	78,2	79,3	92,7	97,0	97,7	
2019											
Ι	Φ	Μ	Α	Μ	Ι	Ι	Α	Σ	Ο	Ν	Δ
80,8	86,4	90,0	89,0	90,7	98,1	108,0	111,4	105,2	101,4	103,9	107,9
2020											
Ι	Φ	Μ	Α	Μ	Ι	Ι	Α	Σ	Ο	Ν	Δ
103,1											

Σημειώσεις: Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών υπολογίζεται με βάση την κατάσταση της επιχείρησης, καθώς και τις εκτιμήσεις και τις προβλέψεις για την πορεία της ζήτησης. **Πηγή:** IOBE

Διάγραμμα 5: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις Υπηρεσίες (2000-2010=100)

Πηγή: IOBE, DG Ecfín. Ο δείκτης για την Ευρωζώνη είναι υπό μορφή ισοζυγίου και αντλείται από την DG Ecfín

Ήπια πτωτικά κινείται ο δείκτης προσδοκιών στους **Ενδιάμεσους Χρηματοπιστωτικούς Οργανισμούς** (χωρίς Τράπεζες), στις 125,8 (από 132,5) μονάδες, σε πολύ υψηλότερο επίπεδο ωστόσο από το αντίστοιχο περυσινό (87,3 μον.). Οι εκτιμήσεις για την τρέχουσα κατάσταση των επιχειρήσεων υποχωρούν ήπια, όπως και οι εκτιμήσεις της τρέχουσας ζήτησης (+31 από +38 μον. το σχετικό ισοζύγιο και +22 μονάδες από +29 αντίστοιχα). Οι προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη πορεία της ζήτησης παραμένουν αρκετά θετικές παρά τη μικρή κάμψη στις +29 (από +33) μονάδες, ενώ αντίθετα οι θετικές προβλέψεις για την απασχόληση βελτιώνονται περαιτέρω (στις +35 από +16 μον. με το ισοζύγιο). Στις προσδοκίες για τις τιμές, ο σχετικός δείκτης παραμένει για τρίτο μήνα ισοσκελισμένος, ενώ το ποσοστό εκείνων που δηλώνουν ανεμπόδιστη λειτουργία

βρίσκεται στο 18%, με δύο στις τρεις επιχειρήσεις να αναφέρουν την ανεπαρκή ζήτηση ως σημαντικότερο πρόσκομμα λειτουργίας.

Πτωτικά κινείται ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στις **Διάφορες Επιχειρηματικές Δραστηριότητες**, στις 104,4 (από 109,2) μονάδες, επίπεδο πολύ υψηλότερο σε σύγκριση με το αντίστοιχο περυσινό (84,5 μον.). Στους βασικούς δείκτες, το ισοζύγιο στις εκτιμήσεις για την τρέχουσα κατάσταση των επιχειρήσεων ενισχύεται κατά 11 μονάδες (στις +29 μονάδες), ενώ αντίθετα, οι εκτιμήσεις για την τρέχουσα ζήτηση εξασθενούν (+12 από +22 μον. το ισοζύγιο). Αντίστοιχα, υποχώρηση παρουσιάζουν οι προβλέψεις για την εξέλιξη της ζήτησης (+28 από +45 μον. το σχετικό ισοζύγιο), όπως και οι προβλέψεις για την απασχόληση, με το σχετικό ισοζύγιο να διαμορφώνεται στις +6 μονάδες (από +20 μον.). Οι τιμές κινούνται ανοδικά με τον δείκτη των -8 μονάδων να ισοσκελίζεται, ενώ στο 43% διαμορφώνεται το ποσοστό των επιχειρήσεων που δηλώνει απρόσκοπτη λειτουργία, με το 20% να αναφέρει την ανεπάρκεια ζήτησης και το 21% την ανεπάρκεια κεφαλαίων κίνησης ως βασικότερα εμπόδια λειτουργίας.

Άνοδο παρουσιάζει ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στην **Πληροφορική και Ανάπτυξη Λογισμικού** διαμορφώνεται στις 99,8 (από 95,0) μονάδες, αρκετά υψηλότερα από τον Ιανουάριο πέρυσι (89,7 μον.). Οι θετικές εκτιμήσεις για την τρέχουσα κατάσταση των επιχειρήσεων ενισχύονται και διαμορφώνονται στις +24 μονάδες (από +6), ενώ και το ισοζύγιο των εκτιμήσεων για την τρέχουσα ζήτηση υποχωρεί ελαφρά χάνοντας 2 μονάδες και διαμορφώνεται στις +15. Στις θετικές προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη πορεία της ζήτησης καταγράφεται οριακή ανάκαμψη στις +24 (από +22) μονάδες, όπως και στις προβλέψεις για την απασχόληση του κλάδου, όπου το θετικό ισοζύγιο βελτιώνεται περαιτέρω και διαμορφώνεται στις +26 μονάδες (από +17 μον.). Ταυτόχρονα, οι προβλέψεις για τις τιμές δείχνουν πλέον άνοδο (από +3 μον. από -3). Τέλος, το 47% των επιχειρήσεων δηλώνουν απρόσκοπτη επιχειρηματική λειτουργία, με το 24% να επισημαίνει την ανεπάρκεια ζήτησης και ένα 18% την ανεπάρκεια κεφαλαίων κίνησης ως βασικά προσκόμματα στη λειτουργία τους.

Έντονη υποχώρηση εμφανίζουν οι επιχειρηματικές προσδοκίες στις **Χερσαίες Μεταφορές**, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις 107,7 (από 131,7) μονάδες, σε πολύ όμως υψηλότερο επίπεδο σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος (71,5 μον.). Οι θετικές εκτιμήσεις αποδυναμώνονται αισθητά (στις +25 από +57 μον. ο δείκτης), όπως και οι εκτιμήσεις για την τρέχουσα ζήτηση (+29 από +57 μον. ο δείκτης). Αντίστοιχα κινούνται και οι θετικές προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη πορεία της ζήτησης, οι οποίες υποχωρούν κατά 25 μονάδες (στις +27 μονάδες ο σχετικός δείκτης), ενώ στις προβλέψεις για την απασχόληση του κλάδου ο δείκτης κινείται 10 μονάδες χαμηλότερα, στις +38 μονάδες. Το ισοζύγιο των τιμών παραμένει στα ίδια επίπεδα (στις -2 μον. από -1), ενώ τέλος, μια στις τρεις επιχειρήσεις επισημαίνουν την ανεπάρκεια ζήτησης ως το μεγαλύτερο εμπόδιο, έναντι 12% που επισημαίνει την ανεπάρκεια κεφαλαίων, ως προσκόμματα στη λειτουργία τους και 27% των επιχειρήσεων το οποίο δηλώνει απρόσκοπτη επιχειρηματική λειτουργία.

ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΗ ΕΜΠΙΣΤΟΣΥΝΗ

Μικρή επιδείνωση της καταναλωτικής εμπιστοσύνης,

Ο δείκτης καταναλωτικής εμπιστοσύνης υποχώρησε τον Ιανουάριο και διαμορφώθηκε στις -10,0 (από -6,2) μονάδες, πολύ υψηλότερα από ότι πριν ένα έτος (-28,3 μονάδες)¹. Αυτή η εξέλιξη ήρθε ύστερα από ένα τετράμηνο, κατά το οποίο η καταναλωτική εμπιστοσύνη κυμαινόταν σε μέγιστα επίπεδα των τελευταίων 19 ετών. **Ο Ιανουάριος ήταν ο πρώτος μήνας ύστερα από μια περίοδο αρκετών μηνών, κατά τον οποίο είτε δεν αναμένονταν άμεσα, είτε δεν νομοθετήθηκαν δημοσιονομικές παρεμβάσεις που αφορούν στα νοικοκυριά. Ενδεχομένως αυτός ο παράγοντας να έχει εκ νέου τονωτική επίδραση στη συνέχεια του έτους, εφόσον υλοποιηθούν ορισμένες παρεμβάσεις οι οποίες έχουν εξαγγελθεί (νέα μείωση ΕΝΦΙΑ, μείωση της ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης). Πιθανόν οι προσδοκίες να επηρεάστηκαν αρνητικά και από τις κλιμακούμενες γεωπολιτικές εξελίξεις στη Νοτιοανατολική Μεσόγειο, οι οποίες αφορούν και την Ελλάδα.** Παρά τη μικρή πτώση, οι Έλληνες καταναλωτές, μετά τις τελευταίες υψηλές επιδόσεις τους, συνεχίζουν να μη συγκαταλέγονται στην πεντάδα των περισσότερο απαισιόδοξων στην ΕΕ. Την πρώτη θέση σε αυτήν την κατάταξη κατέχει και πάλι η Βουλγαρία, με -21,7 μονάδες, όσες τον προηγούμενο μήνα, και την πέμπτη το Βέλγιο (-11,0 από -11,1), με την Ελλάδα να βρίσκεται στην 7^η θέση. Οι μέσοι ευρωπαϊκοί δείκτες διαμορφώθηκαν στις -7,0 μονάδες εκ νέου στην ΕΕ και στις -8,1 μονάδες στην Ευρωζώνη, όπως ένα μήνα πριν. Ανοδική τάση σημειώθηκε τον Ιανουάριο σε 11 χώρες, ενώ θετικό πρόσημο διατηρούν πλέον 4 χώρες: Λιθουανία, Μάλτα, Δανία και Πολωνία². Αναλυτικά:

- **Επιδείνωση των εκτιμήσεων των καταναλωτών για την οικονομική κατάσταση των νοικοκυριών τους τελευταίους 12 μήνες**

Οι εκτιμήσεις των καταναλωτών για την οικονομική κατάσταση του νοικοκυριού τους τους προηγούμενους 12 μήνες υποχώρησαν ήπια τον Ιανουάριο, με το σχετικό ισοζύγιο να διαμορφώνεται στις -13,9 (από -12,4) μονάδες. Το 29% των νοικοκυριών εκτίμησε ελαφρά ή αισθητή επιδείνωση της οικονομικής του κατάστασης, ενώ το 11% θεωρεί πως επήλθε μικρή βελτίωση. Οι αντίστοιχοι δείκτες σε ΕΕ και Ευρωζώνη διαμορφώθηκαν στις -1,6 και -3,3 μονάδες αντίστοιχα.

- **Εξασθένιση στις προβλέψεις για την οικονομική κατάσταση των νοικοκυριών**

Οι προβλέψεις των καταναλωτών για την οικονομική κατάσταση του νοικοκυριού τους τους προσεχείς 12 μήνες υποχώρησαν τον Ιανουάριο, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις -1,6 (από +1,5) μονάδες. Το 23% των νοικοκυριών αναμένει ελαφρά ή αισθητή επιδείνωση της οικονομικής του κατάστασης, ενώ το 22% προβλέπει μικρή βελτίωση. Οι αντίστοιχοι δείκτες σε ΕΕ και Ευρωζώνη διαμορφώθηκαν στις +2,3 και +1,0 μονάδες αντίστοιχα.

¹ Ο τρόπος υπολογισμού του δείκτη καταναλωτικής εμπιστοσύνης άλλαξε από τον Ιανουάριο του 2019. Πλέον δεν λαμβάνονται υπόψη στη διαμόρφωσή τα ισοζύγια απαντήσεων της πρόθεσης για αποταμίευση και των προβλέψεων για την ανεργία. Έχουν αντικατασταθεί από τα ισοζύγια των εκτιμήσεων για την τρέχουσα οικονομική κατάσταση των νοικοκυριών το τελευταίο 12μηνο και των προβλέψεών τους για μείζονες αγορές. Τα δύο ισοζύγια απαντήσεων που παρέμειναν στον υπολογισμό του δείκτη είναι οι προβλέψεις των καταναλωτών για την οικονομική κατάσταση του νοικοκυριού τους επόμενους 12 μήνες και οι προβλέψεις για τη γενική κατάσταση της οικονομίας. Οι σειρές των δεικτών καταναλωτικής εμπιστοσύνης σε όλες τις χώρες της ΕΕ αναθεωρήθηκαν προς τα πίσω από την DG Ecf in.

² Με την αλλαγή της σύνθεσης του δείκτη, ορισμένες χώρες οι οποίες είχαν σταθερά θετικό πρόσημο τα τελευταία χρόνια, όπως η Σουηδία, πλέον έχουν αρνητικό, ενώ εμφανίζουν θετική τιμή ορισμένες χώρες που είχαν σταθερά αρνητικό πρόσημο.

• **Επιδείνωση προβλέψεων για την οικονομική κατάσταση της χώρας**

Ο δείκτης των προβλέψεων των νοικοκυριών για την οικονομική κατάσταση της χώρας τους το προσεχές 12-μηνο υποχώρησε τον Ιανουάριο και διαμορφώθηκε στις +9,4 (από +15,3) μονάδες. Το 22% των καταναλωτών (από 18%) προβλέπει ελαφρά ή αισθητή επιδείνωση της οικονομικής κατάστασης της χώρας, έναντι του 29% το οποίο αναμένει σταθερότητα. Οι αντίστοιχοι δείκτες σε ΕΕ και Ευρωζώνη διαμορφώθηκαν στις -17,6 και -17,4 μονάδες.

• **Μικρή υποχώρηση πρόθεσης για μείζονες αγορές**

Η πρόθεση των καταναλωτών για σημαντικές αγορές τους προσεχείς 12 μήνες (επίπλων, ηλεκτρικών συσκευών κ.λπ.) υποχώρησε, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις -33,8 (από -29,2) μονάδες. Το 49% των καταναλωτών (από 37%) προέβλεψε ότι θα προβεί σε λιγότερες ή πολύ λιγότερες δαπάνες, ενώ το 10% (από 13%) αναμένει το αντίθετο. Οι ευρωπαϊκοί δείκτες διαμορφώθηκαν στις -11,0 μονάδες στην ΕΕ και στις -12,6 μονάδες στην Ευρωζώνη.

Πίνακας 6: Δείκτης Εμπιστοσύνης Καταναλωτών (εποχικά εξομαλυμένα στοιχεία)

Περιοχή	Ακραίες τιμές		Μέσοι όροι									
	Min	Max	2001-2019	2014	2015	2016	2017	2018	2019			
ΕΕ-28	-23,7 (Φεβρ. 2009)	-1,7 (Μάιος 2000)	-10,5	-9,5	-6,1	-6,7	-5,1	-4,7	-6,8			
Ευρωζώνη	-24,4 (Μάρ. 2009)	-1,9 (Μάιος 2000)	-11,5	-11,4	-7,8	-8,1	-5,4	-4,9	-7,1			
Ελλάδα	-80,8 (Φεβρ. 2012)	+3,2 (Απρ. 2000)	-41,5	-52,8	-50,3	-62,9	-58,9	-44,0	-19,8			
Περιοχή	2019											
	I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	O	N	Δ
ΕΕ-28	-7,4	-6,8	-6,8	-7,3	-6,2	-6,9	-5,9	-7,0	-6,4	-7,3	-6,7	-7,0
Ευρωζώνη	-7,4	-6,9	-6,6	-7,3	-6,5	-7,2	-6,6	-7,1	-6,5	-7,6	-7,2	-8,1
Ελλάδα	-28,3	-33,3	-31,6	-30,9	-29,5	-27,8	-20,2	-8,2	-6,8	-8,4	-6,8	-6,2
Περιοχή	2020											
	I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	O	N	Δ
ΕΕ-28	-7,0											
Ευρωζώνη	-8,1											
Ελλάδα	-10,0											

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, DG EcfIn

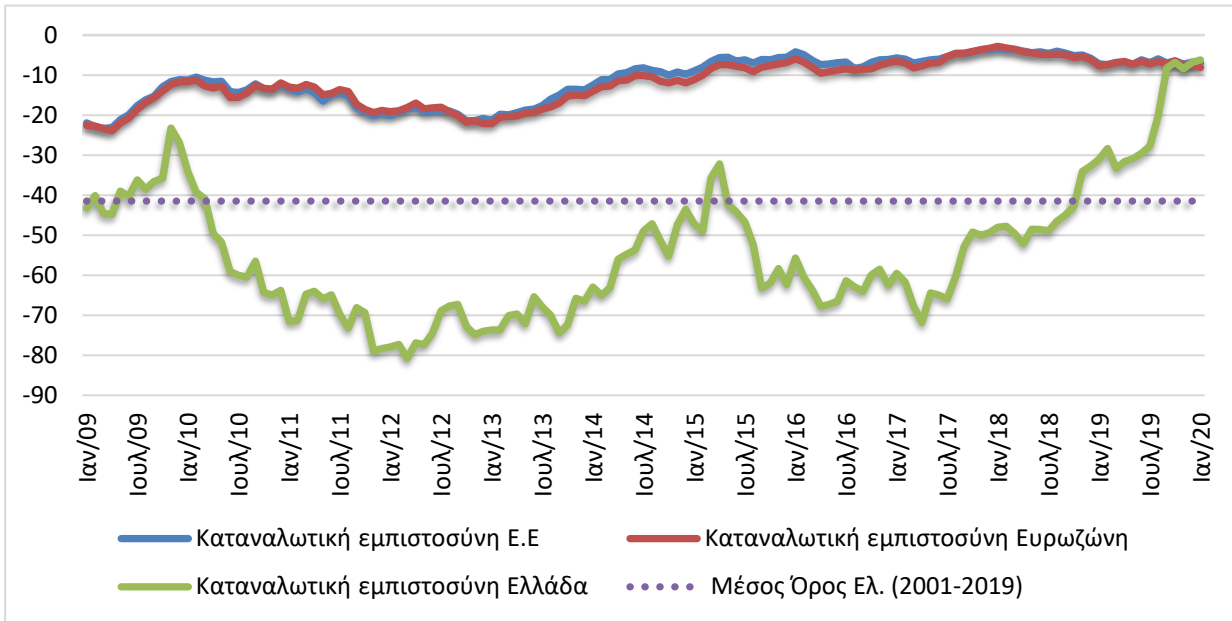
• **Μικρή κάμψη της πρόθεσης για αποταμίευση**

Ο δείκτης της πρόθεσης για αποταμίευση τους προσεχείς 12 μήνες εξασθένησε τον Ιανουάριο, καθώς διαμορφώθηκε στις -61,2 μονάδες (από -54,8). Το 82% των νοικοκυριών δεν θεωρεί πιθανή την αποταμίευση στο επόμενο 12μηνο, ενώ το 17% τη θεωρεί πιθανή ή πολύ πιθανή. Οι σχετικοί δείκτες σε ΕΕ και Ευρωζώνη διαμορφώθηκαν στις +4,5 και -0,4 μονάδες αντίστοιχα.

• **Αισθητή ενίσχυση στις προβλέψεις για την ανεργία**

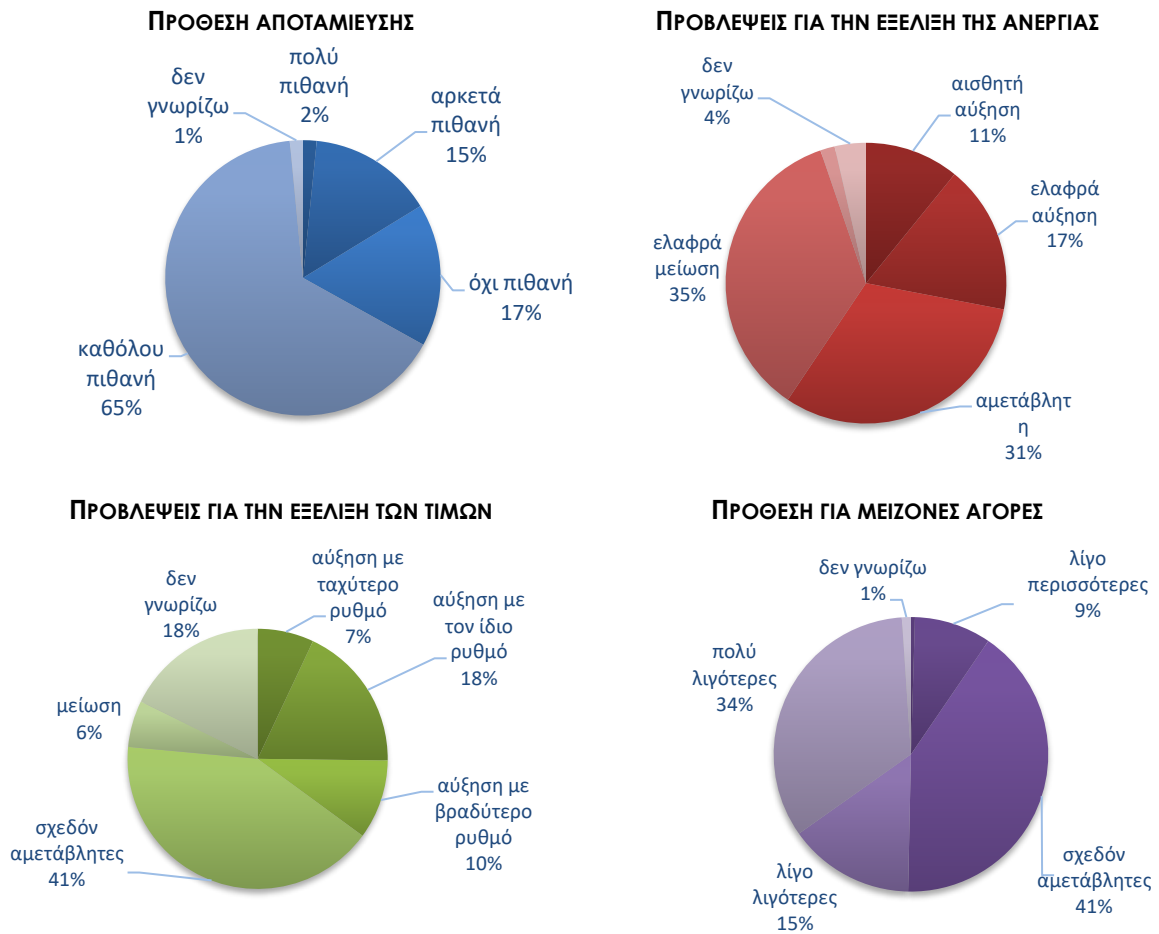
Ο δείκτης πρόβλεψης για την εξέλιξη της ανεργίας τους προσεχείς 12 μήνες παρουσίασε σημαντική αύξηση τον Ιανουάριο, στις +0,1 μονάδες, έναντι -7,9 μονάδων τον Δεκέμβριο. Το ποσοστό των νοικοκυριών που προβλέπει μικρή ή αισθητή άνοδο της ανεργίας αυξήθηκε στο 28% (από 26%), με το 35% των ερωτηθέντων να αναμένει ελαφρά μείωσή της. Οι αντίστοιχοι δείκτες σε ΕΕ και Ευρωζώνη διαμορφώθηκαν στις +14,4 και +13,4 μονάδες αντίστοιχα.

Διάγραμμα 6: Δείκτης Εμπιστοσύνης Καταναλωτών (εποχικά εξομαλυμένα στοιχεία)

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, DG Ecfm

Διάγραμμα 7: Ενδεικτικές μεταβλητές της έρευνας καταναλωτών το επόμενο 12μηνο

Πηγή: IOBE

- **Μικρή υποχώρηση των αρνητικών εκτιμήσεων για τις τιμές**

Ενίσχυση παρουσίασε τον Ιανουάριο ο δείκτης στις προβλέψεις μεταβολών στις τιμές τους προσεχείς 12 μήνες, στις -13,6 (από -15,6) μονάδες. Το 25% των νοικοκυριών προβλέπει άνοδο τιμών με τον ίδιο ή ταχύτερο ρυθμό και το 41% αναμένει σταθερότητα. Οι αντίστοιχοι δείκτες σε ΕΕ και Ευρωζώνη διαμορφώθηκαν στις +25,2 και +20,7 μονάδες αντίστοιχα.

- **Αύξηση του ποσοστού που δηλώνει ότι «έχει χρεωθεί»**

Σχετικά με τις εκτιμήσεις για την τρέχουσα οικονομική κατάσταση του νοικοκυριού, το ποσοστό των καταναλωτών που δηλώνει ότι «μόλις τα βγάζει πέρα» διατηρήθηκε τον Ιανουάριο στο 60% , ενώ παράλληλα αυξήθηκε στο 12% (από 11%) το ποσοστό όσων αναφέρουν ότι αντλούν από τις αποταμιεύσεις τους. Οι καταναλωτές που δηλώνουν ότι αποταμιεύουν λίγο ή πολύ, αποτελούν το 17% (από 19%) του συνόλου, ενώ όσοι δηλώνουν ότι «έχουν χρεωθεί» αυξάνονται από 10% στο 12%.

Τον Ιανουάριο, στην έρευνα καταναλωτών εξετάζονται **τρία πρόσθετα ζητήματα** σε τριμηνιαία βάση, τα οποία εξειδικεύουν περισσότερο την πρόθεση για μείζονες αγορές διαρκών καταναλωτικών αγαθών (αυτοκίνητο, κατοικία) και έχουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον ως πρόδρομοι δείκτες για την ιδιωτική κατανάλωση. Αναλυτικά:

- Οριακή υποχώρηση παρουσίασε τον Ιανουάριο η πρόθεση αγοράς αυτοκινήτου εντός των επόμενων 12 μηνών, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις -87,3 (από -86,9) μονάδες. Αυτή η επίδοση παραμένει αισθητά δυσμενέστερη από τους αντίστοιχους ευρωπαϊκούς δείκτες, οι οποίοι διαμορφώθηκαν στις -60,6 (από -60,3) και στις -67,0 (από -66,7) μονάδες, στην ΕΕ και την Ευρωζώνη αντίστοιχα. Το 92,4% (από 95,1%) των καταναλωτών στην Ελλάδα δηλώνει ότι δεν είναι πιθανό να αγοράσει αυτοκίνητο εντός του προσεχούς 12μήνου.
- Οριακή βελτίωση σημειώνεται τον Ιανουάριο σε σχέση με τον Οκτώβριο στην πρόθεση για αγορά ή κατασκευή κατοικίας εντός των επόμενων 12 μηνών, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις -91,7 (από -92,5) μονάδες, ισοζύγιο επίσης χειρότερο από τους αντίστοιχους ευρωπαϊκούς δείκτες, οι οποίοι διαμορφώθηκαν στην ΕΕ στις -76,4 (από -77,3) και στην Ευρωζώνη στις -81,5 (από -81,6) μονάδες. Το 3,4% (από 3,3%) των νοικοκυριών εγχωρίως δηλώνει εκ νέου ότι ίσως να προβεί σε αγορά / κατασκευή κατοικίας τον επόμενο χρόνο.
- Επιδείνωση καταγράφηκε στον δείκτη της πρόθεσης πραγματοποίησης σημαντικών δαπανών για βελτίωση / ανανέωση της κατοικίας εντός των επόμενων 12 μηνών, ο οποίος διαμορφώθηκε τον Ιανουάριο στις -69,6 (από -63,2) μονάδες. Οι ευρωπαϊκοί δείκτες έφτασαν τις -44,3 (από -45,3) στην ΕΕ και τις -48,2 (από -48,6) μονάδες στην Ευρωζώνη. Το ποσοστό των νοικοκυριών στην Ελλάδα που δηλώνουν ότι είναι αρκετά ή πολύ πιθανό να πραγματοποιήσουν σημαντικές δαπάνες αυτού του είδους εντός ενός χρόνου φτάνει μόλις στο 13,9% (από 18,2%).